

Tjänsteutlåtande

Utfärdat: 2023-03-31

Diarienummer N166-0846/22

Handläggare: Sofia Jonsson

Telefon: 031-3652278

E-post: sofia.jonsson@socialhisingen.goteborg.se

Samråd detaljplan för verksamheter vid Norra Stenebyvägen (Dnr SBF-2023-00152)

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Hisingen tillstyrker förvaltningens bedömning över Detaljplan för verksamheter vid Norra Stenebyvägen under förutsättning att förvaltningens synpunkter beaktas.
2. Socialnämnd Hisingen översänder föreliggande tjänsteutlåtande som eget yttrande till Stadsbyggnadsnämnden.
3. Socialnämnd Hisingen förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 20 september 2022 att genomföra samråd för rubricerat ärende. Detaljplanen är upprättad med utökat planförfarande enligt PBL. Syftet med detaljplanen är att göra möjligt för nyetablering av ett kundcenter och tillhörande demonstrationsbanor samt en utökning av befintlig industriverksamhet i stadsområdet Tuve, i primärområdet Säve.

Sammantaget ställer sig förvaltningen positiv till planförslaget och vill belysa det gedigna arbetet stadsbyggnadskontoret har gjort kopplat till sociala aspekter i planprocessen hittills. Socialförvaltningen Hisingen ser positivt till att planförslaget möjliggör ett bättre gång- och cykelnät som kopplas samman med infrastruktur norrut. Dock vill förvaltningen betona faktumet att planförslaget delvis går emot Göteborg stads översiktsplan. För att kompensera de natur- och landsbygdsområden som drabbas bör ett krav vara att området hålls naturrikt och att landskapsbilden i så liten utsträckning som möjligt påverkas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Planförslaget bidrar till ekonomiska konsekvenser i form av påverkan på kommunens investeringsekonomi, exploateringsinvesteringar, övriga investeringar samt drifts- och förvaltningsekonomi. Förslaget medför också ekonomiska konsekvenser för exploatören. Socialförvaltningen Hisingen ansvarar dock inte för exploateringsekonomi och konsekvensbedömer därav inte förslaget utifrån den aspekten.

Ekonomiska konsekvenser kommenteras utifrån nämndens uppdrag om sociala erfarenheter i samhällsplanering. Planområdet ligger i primärområdet Säve, precis vid gränsen till primärområdena Kärrdalen och Björlanda. Samtliga av dessa områden klassas

som områden med goda socioekonomiska förutsättningar. Dock är de socioekonomiska skillnaderna på Hisingen stora och det är viktigt att ha i åtanke för att inte ytterligare förstärka de sociala och fysiska barriärerna utan istället stärka kopplingarna mellan stadens olika områden.

Bedömning ur ekologisk dimension

En miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram eftersom planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan samt att planen inte fullt följer intentionerna uppsatta i Göteborgs stads översiktsplan. Av de studerade miljöaspekterna är det framför allt kulturmiljön, friluftslivet och naturmiljön som riskerar att påverkas negativt till följd av planen. Den huvudsakliga orsaken är ianspråktagandet av mark. Med hjälp av olika skydds- och kompensationsåtgärder bedöms ett genomförande av detaljplanen ha en mindre negativ påverkan.

Den norra delen av planområdet bedöms idag nyttjas som skogsmark med stigar som används för rekreation och även som ridstigar. Planområdet angränsar i söder till ett grönområde som benämns som Hisingsparken i Göteborgs översiktsplan. Hisingsparken är en stadsdelspark av stor betydelse för allmänheten. Förvaltningen ser det som viktigt att i största utsträckning bibehålla de goda gröna värdena.

Kommunfullmäktige antog 2021-03-25 *Göteborgs stads miljö- och klimatprogram 2021–2030*. I detta program presenteras tre huvudmål med tillhörande delmål och planbeskrivningen redogör för de aspekter som anses ha störst bäring på detaljplanen. Sammanfattningsvis går att utläsa att planen förväntas bidra till både positiva, negativa och neutrala effekter kopplade till miljömålen.

Bedömning ur social dimension

En socialkonsekvensanalys och en barnkonsekvensanalys har genomförts kopplat till detaljplanen. Denna har fokuserat på en sammanställning av de sociala aspekterna främst kopplat till upplevelser, rekreation och identitet. Planen bedömdes ha social komplexitetsnivå 2 och både steg ett, inventering, och steg två, målformulering, har genomförts gemensamt av representanter från olika förvaltningar och verksamheter i närområdet.

Ett antal åtgärdsförslag kopplat till planen har också tagits fram och står listade i samrådshandlingarna. Dessa har tagits fram i dialog med exploatör och verksamma i närområdet. Åtgärdsförslagen rör bland annat att förtydliga entrépunkter mot Hisingsparken, inventera och studera möjligheterna för nya promenad-/joggingleder och att byggnader/demobanor placeras i relation till befintlig kulturmiljö. Åtgärdsförslagen ser socialförvaltningen Hisingen som viktiga att följa upp framåt i planprocessen.

Förvaltningen ser vidare att nästkommande steg av SKA/BKA-processen, det vill säga: konsekvenser, återkoppling, utvärdering och överlämning, behöver bearbetas vidare i planprocessen. Avslutningsvis vill socialförvaltningen betona och berömma stadsbyggnadsförvaltningen för det gedigna arbete som gjorts både kopplat till SKA/BKA, också kopplat till de sociala aspekterna i samrådshandlingarna.

Idag arbetar ett stort antal personer både inom planområdet och i dess direkta närhet, av vilka de flesta i dagsläget tar sig dit med bil. Gång- och cykelvägar finns med koppling söder, väster och öster ut, men inte norrut mot Säve. Totalt finns tre busshållplatser i

anslutning till planområdet, kollektivtrafiklinjerna har allt från Amhult till Angered som slutstation. Då antalet arbetsplatser kan förväntas öka vid en utveckling enligt detaljplanen ökar också kravet på en effektiv och tillgänglig kollektivtrafik, vilket kan kräva vidare diskussioner med Västtrafik. Trygga och säkra gång- och cykelkopplingar behöver också säkerställas för att öka motivationen att välja andra färdmedel än bil.

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 20 september 2022 att genomföra samråd för rubricerat ärende. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för nyetablering av ett kundcenter och tillhörande demobanor samt en utökning av befintlig industriverksamhet.

Samrådstiden är den 22 mars 2023 till den 12 april 2023 och förvaltningen har begärt uppskov för att inkomma med nämndens yttrande efter socialnämndens sammanträde den 25 april 2023.

Beskrivning av ärendet

Volvo Lastvagnar AB inkom med en ansökan om planbesked som avsåg en förfrågan om att, genom detaljpaneläggning, utöka befintligt industriområde vid Volvo Lastvagnar i Tuve med ytterligare exploaterbar mark för industri, verksamheter/kontor samt ge möjlighet för demonstrationsbanor. Byggnadernas utformning ska anpassas till befintlig bebyggelse i området för att inte, i för stor utsträckning, påverka landskapsbilden. Vidare ger planförslaget möjlighet för flytt av Stenebyvägen till nytt läge söder om befintlig sträckning. Planförslaget ger också möjlighet för bebyggande av allmän plats gata i väster, Norra Stenebyvägen. I söder och nordöst planläggs områden som allmän plats för natur, detta för att säkerställa att dessa områden bibehålls som naturområden.

Närliggande utveckling

Aktuell detaljplan har koppling till detaljplan för verksamheter vid Pressvägen, batterifabriken. Då batterifabriken planeras där AB Volvokoncernens kundcenter samt tillhörande demobanor ligger idag, finns ett behov att flytta dessa verksamheter. Dessa verksamheter planeras följaktligen att flyttas till aktuellt planområde.

Program för Säve har varit ute för samråd och ligger direkt öster om aktuellt planområde. Syftet med planprogrammet är att utreda lämpligheten och möjligheten att utveckla ett större sammanhängande verksamhetsområde och samtidigt bevara pågående markanvändning för delar av flygplatsen.

Syfte och förutsättningar

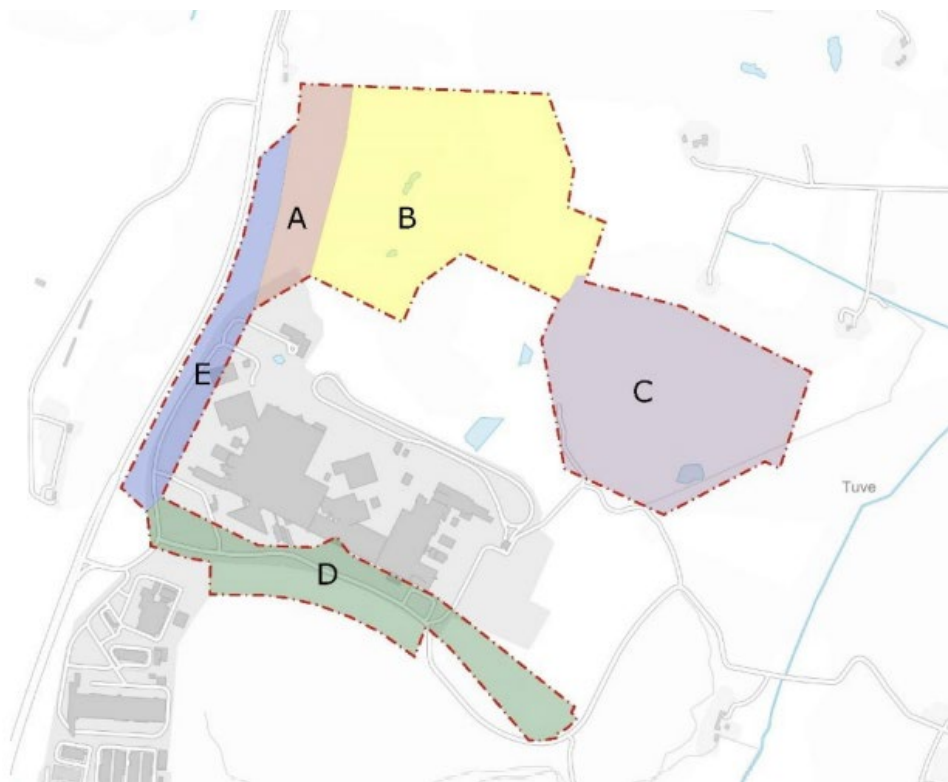
Planområdet ligger cirka åtta kilometer nordväst om Göteborgs centrum och cirka två kilometer sydöst om Säve flygplats. Det ligger öster om Hisingsleden, norr om Björlandamotet och väster om Tuve samhälle. Det omfattar cirka 80 hektar och fastigheterna inom området ägs av Göteborgs stad och av Volvo Lastvagnar AB.

Planområdet omfattar natur- och jordbruksmark, vägområde och ianspråktagen mark i anslutning till en befintlig industri. Planområdet omringar ett befintligt industriområde där Volvo Lastvagnar producerar lastbilar. Direkt norr om planområdet ligger två bostäder och Huke gård, som har högt kulturhistoriskt värde. I områdets närhet finns förutom Säve flygplats, skog, jordbruksmark/landsbygd, industriområden och parkområden. Närmaste bostadsbebyggelse ligger cirka 1,5 kilometer öster om området, Tuve samhälle, och cirka 0,8 kilometer söder om området, Skogsvägen.

Ungefärlig planområdesgräns och dess placering i närområdet. (SBF på underlag av Göteborgs stad, 2023)

Detaljplanområdet har delats in i olika delområden, dessa benämns som följande: A. område för nyexploatering i nordväst, B. område för demobanor i nordväst, västra höjden, C. område för demobanor i nordöst, östra höjden, D. område för natur, väg och nyexploatering i söder, Stenebyvägen samt E. område för väg i väst, Norra Stenebyvägen.

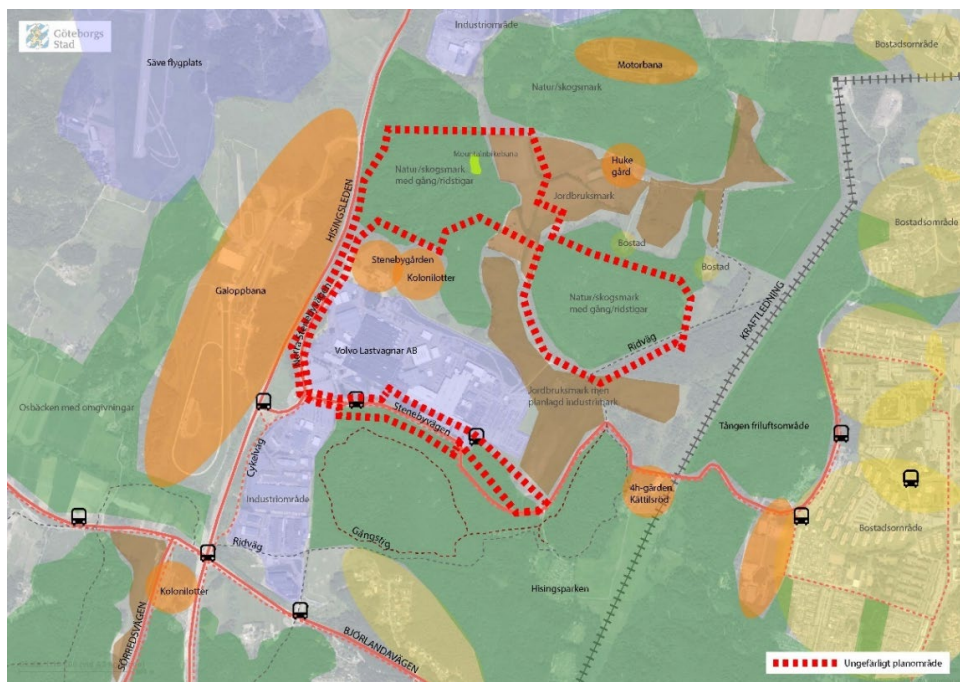
Kartbild som visar olika delområden inom planområdet, röd gräns är ungefärlig planområdesgräns. (SBF, 2023)

Detaljplaneförslaget ger möjlighet för utbyggnad av industri i söder och nybyggnation av industri/verksamhet/kontor i nordväst. I delområde B och C planläggs kvartersmark med byggrätt endast för komplementbyggnader. Inom detta område ämnar exploitören upprätta demonstrationsbanor, intentionerna är dock att trots det bevara grönskan. Det kommer dock hägnas in vilket innebär att allmänheten inte kommer ha tillgång till området. Den norra delen av delområde C föreslås förse med allmän plats för natur. Den södra delen av planområdet som omfattas av markanvändning parker-, natur- och rekreationsområde enligt översiktsplanen, avses förse med allmän plats för gata och allmän plats för natur (del av delområde D). Aktuell planläggning ämnar förse del av området med allmän plats för gata för att möjliggöra en förskjutning av Stenebyvägen söderut samt ändra övrig markanvändning till allmän plats för natur.

Sociala förutsättningar och målformuleringar

De sociala aspekterna som främst lyfts i planhandlingen är kopplade till upplevelser, rekreation och identitet. Norra delen av planområdet används idag som skogsmark med stigar för rekreation och ridning. Området angränsar i söder till Hisingsparken som är en stor stadsdelspark med motionsslingor, ridväg och lekplatser. I närheten finns även en 4H-gård, skolor, förskolor och en friskvårdsanläggning (Stenebygården) för anställda på Volvo. Volvo Tuve omfattar cirka 2700 arbetstillfällen. Närmaste service finns i Björlanda och Biskopsgården, cirka 4 km bort. Kollektivtrafik, gång- och cykelvägar finns i anslutning till området och det finns ridstigar som kopplar ihop området med Torslanda och Säve. Norr om planområdet finns också en privat motorcrossbana som nyttjas av barn.

Kollektivtrafikinlinerna 149, 178 och 179 trafikerar Hisingsleden strax väster om föreslaget planområde. Närmsta hållplatser är Stenebyvägen, Volvo Tuve L.A. samt Volvo Tuve L.B. Tillgängligheten anses godtagbar av stadsbyggnadsförvaltningen.

Nulägesbeskrivning av sociala förutsättningar i närområdet. (SBF, 2023)

Målformuleringarna, som tagits fram i samband med SKA/BKA workshopen, utgår sammanfattningsvis från att bibehålla kopplingar mellan olika ridstigar och att

Stenebygårdens funktion ska bevaras och utvecklas med kopplingar till joggingleder. Den negativa påverkan för närboende norr om planområdet, kulturmiljön och grönområdet, 4-H gården och landskapsbilden kring Huke gård bör minimeras. Att utveckla både entrépunkterna till Hisingsparken samt gång- och cykelvägar norrut är eftersträvbart.

Innebörd och genomförande

För att komplettera det lokala trafiksystemet samt för att förbereda för scenariot enligt ovan, föreslås i detaljplanen att en ny allmän väg, Norra Stenebyvägen, byggs ut väster om Volvo Lastvagnars befintliga kvartersmark. Vägen förbereds för att möjliggöra en anslutning norrut till dels en eventuellt framtida verksamhetsutveckling norr om planområdet dels för trafikplats vid Holmvägen eller Jockeyvägen.

För god tillgänglighet för cyklister planeras en anslutande gång- och cykelbana anläggas längs Norra Stenebyvägen i norrgående riktning. Trafik- och utformningsförslaget i detaljplanen har omfattat de förändringar som behövs för att binda ihop Stenebyvägen och Granhällsvägen med gång- och cykelbana. Detaljplanen föranleder dock inget utökande av kollektivtrafik, men möjlighet för en ny fickhållplats på den södra sidan av Stenebyvägen.

Planen medför en ökning av transporter till och från planområdet (årsmedeldygnstrafik 3500, varav 3000 personbilar och 500 lastbilar) och därav ett ofrånkomligt negativt bidrag till luftmiljön. Kopplat till buller visar dock utredningen som gjorts på nivåer som väl innehåller respektive riktvärde för tillåten bullernivå vid kringliggande bostäder. Undantag är en bostadsfastighet som ligger nära Hisingsleden och utsätts för höga trafikbullernivåer från Hisingsleden. Denna bostadsfastighet ägs av staden den hyrs inte ut idag och planeras inte heller i framtiden att hyras ut för bostadsändamål.

Sociala aspekter och åtgärder

Ett antal åtgärdsförslag kopplat till planen har också tagits fram och står listade i samrådshandlingarna. De har tagits fram i dialog med exploatör och verksamma i närområdet. Åtgärdsförslagen rör bland annat att förtydliga entrépunkter mot Hisingsparken, inventera och studera möjligheter för nya promenadleder och att byggnader/demobanor placeras i relation till befintlig kulturmiljö.

Sociala övervägande och konsekvenser

Planförslaget medför ett tillskapande av yta för verksamheter och ge en befintlig verksamhet bättre placering. Genomförande av planen kan också ha positiva effekter på sociala frågor som kollektivtrafik och gång- och cykelvägar, vilket gynnar både barn och unga samt bidrar till minskad miljöpåverkan genom minskat bilberoende.

Detaljplaneförslaget kommer att påverka befintliga jogging-, promenad- och ridstigar, vilket bedöms ha en negativ effekt på människors vardagsliv. Stenebygården (vilket är en idrottsanläggning för anställda på Volvo Lastvagnars fabrik) bedöms vara en viktig målpunkt i området och dess funktion påverkas inte av detaljplaneförslaget. Tydligare entréer till befintliga stigar söder om planområdet är önskvärda för att locka användare. För att undvika negativ påverkan på barns vardagsliv, bör alternativa rid- och joggingstigar omplaceras på annan plats i närområdet.

Planområdet har en dubbel identitet som omfattar både ett naturskönt landsbygdsområde och ett hårdgjort industriområde. Detaljplanen förväntas ha påverkan på identiteten genom att gränserna för de olika områdena förflyttas och industriområdet utökas på

bekostnad av det natursköna området. Det finns också en mängd fornlämningar inom området som kan komma att påverkas av planen, vilket kan ha en negativ effekt ur ett barnperspektiv eftersom framtidens generation förlorar möjligheten att uppleva, förstå och lära om platsens historia. Detaljplanen föreslår dock skyddsåtgärder för att minska påverkan på kulturmiljö och landskapsbild, och det finns möjligheter att kompensera för de negativa konsekvenserna genom att tillgängliggöra andra fornlämningar i närområdet och informera om områdets kulturhistoria.

Konsekvenserna för hälsa och säkerhet inom projektet handlar om potentiell påverkan på miljön, buller och luft, samt trygghet och tillgänglighet för individer. Åtgärder såsom kollektivtrafik, gång- och cykelvägar, belysning och trygga korsningar är önskvärda. För barn och ungdomar som nyttjar 4H-gården i området är det viktigt att säkerställa trygga tillgängliga kopplingar.

Överensstämmelse/avvikelse med översiktsplan

Detaljplanen går delvis i linje med översiktsplanen, markanvändning *industrimark*, och strider delvis mot översiktsplanen, markanvändning *kust- och landsbygd* samt för *parker-, natur- och rekreationsområden*. Den samlade bedömningen av stadsbyggnadsförvaltningen är dock att målet om att skapa ny industrimark överväger stridandet mot översiktsplanen.

Tidplan

Tidplanen anger granskning mellan 2a och 3e kvartalet 2023, men ett förväntat antagande 1a kvartalet 2024. Om planen inte överklagas vinner den laga kraft cirka fem veckor efter antagande. Exploatörens förväntade byggstart är det 1a kvartalet 2024.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltningen Hisingen tillstyrker förslaget till detaljplan och lämnar nedan kommentarer till fortsatt detaljplanearbete.

SKA/BKA

Inledningsvis vill förvaltningen instämma med de åtgärdsförslag som tagits fram i dialog med exploatör och verksamma i närområdet, i enlighet med SKA/BKA processen. Viktigt framåt blir att bearbeta och följa upp både åtgärdsförslag samt målformuleringar, samt att arbeta vidare med konsekvenser, återkoppling, utvärdering och överlämning kopplat till SKA/BKA genom planprocessen.

Trafik

Gång- och cykelvägar från och till planområdet finns med koppling söder, väster och öster ut, men inte norrut mot Säve. Socialförvaltningen Hisingen ser därför positivt på att planförslaget planerar för en anslutande gång- och cykelbana längs Norra Stenebyvägen i norrgående riktning.

Förvaltningen vill särskilt lyfta behovet av trygga och säkra gång- och cykelkopplingar till och från området samt behovet av en effektiv och tillgänglig kollektivtrafik för att minska antalet personer som tar bilen till arbetet. Planhandlingen beskriver att planen medför en ökning av transporter, årsmedeldygnstrafik 3500 (cirka 3000 personbilar och 500 lastbilar), till och från planområdet. Förvaltningen anser det vara av vikt att Västtrafik deltar i detaljplanearbetet framåt för att säkerställa en kollektivtrafik från

stadens centrala delar till verksamhetsområdet som även anpassas efter verksamhetens skifttider.

Närliggande planering

Förvaltningen ser att planförslaget bör kopplas samman med närliggande planerade utbyggnadsprojekt. Det innefattar bland annat de framtida planerna för batterifabriken i Arendal, Skra Bro och omvandlingen av Säve flygplats.

Kopplingar till styrande dokument

Översiktsplanen anger markanvändning *industrimark*, men även *kust- och landsbygd* samt *parker-, natur- och rekreationsområden*. Med tanke att planen strider mot översiktsplanens intentioner vill förvaltningen lyfta vikten av att behålla grönska inom planområdet. Även om området inte blir tillgängligt för rekreation och kommer vara inhägnat, är grönska viktigt för människors välmående och har sociala värden, så väl som ekologiska.

Barnperspektiv

Ridanläggningen samt motorcrossbanan som finns i närheten av planområdet nyttjas till stor del av barn och unga, vilket ställer krav på trygga och säkra cykelkopplingar samt kollektivtrafik för att minska bilanvändandet. Att själv kunna ta sig till och från aktiviteter med cykel, moped, kollektivtrafik (och så vidare) är en viktig del i barn och ungas utveckling. Utifrån detta perspektiv är det viktigt att biltrafiken i området minskar.

Sammanfattning

Sammantaget ställer sig förvaltningen positiv till planförslaget, då det ger möjlighet för ett bättre gång- och cykelväg nät med sammankoppling av infrastruktur även norrut. Dessutom är de sociala aspekterna och SKA/BKA- processen väl genomförd och inarbetad i planhandlingarna.

Dock vill socialförvaltningen Hisingen betona att faktumet att planförslaget delvis går emot Göteborg stads översiktsplan. För att kompensera de natur och landsbygdsområden som drabbas bör ett krav vara att området hålls naturrikt och att landskapsbilden i så liten utsträckning som möjligt påverkas.

Christina Alvelin

Karita Saapunki-Björk

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Velfärd och fritid